

Ref.nr.:

Saksnr.:

Dato:

VERNEPLAN FOR STABBURSDALEN MED UTVIDELSE AV STABBURSDALEN NASJONALPARK/RÁVTTOŠVUOMI ÁLBMOTMEAHCCI OG OPPRETTELSE AV STABBURSDALEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE MED PLANTELIVSFREDNING / RÁVTTOŠVUOMI SUODJEMEAHCCI JA BEAHCEVUOVDDI RÁFÁIDAHTTIN I PORSANGER OG KVALSUND KOMMUNER I FINNMARK FYLKE.

1 FORSLAG

Miljøverndepartementet (MD) legger med dette fram forslag om utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark med tilhørende landskapsvernopråde med plantelivsfredning etter naturvernloven. Verneforslaget omfatter:

- *Stabbursdalen nasjonalpark* 746,9 km² (inkludert eksisterende nasjonalpark ca 97 km²) i Porsanger og Kvalsund kommuner.
- *Stabbursdalen landskapsvernopråde med plantelivsfredning* 189,1 km² i Porsanger kommune.

Vernet foreslås utformet slik at lokalsamfunnets tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som området skal sikres mot nye tekniske inngrep som kan endre landskapets art og karakter i strid med verneformålet.

Nasjonalparken skal forvaltes av Fylkesmannen i Finnmark, mens forvaltningen av landskapsvernoprådet skal tilbys Porsanger kommune. Det skal lages en forvaltningsplan for verneoprådene. Verneforslaget er opprinnelig fremmet gjennom *Landsplanen for nasjonalparker*. Totalarealet er på ca. 936 km² hvorav 97 km² er vernet tidligere.

1.1 Verneverdier

Formålet med vernet er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, der biologisk mangfold med et naturlig og variert plante- og dyreliv, skal sikres. Innenfor området finner en verdens nordligste furuskog, en variert vassdragsnatur og gáisåene¹ med sitt karakteristisk preg. Fjellrekken rager over det ellers slake finnmarkslandskapet. Stabburselva er et av de få større vassdrag i Norge som er tilnærmet fri for større tekniske inngrep. Stabburselva er varig vernet mot kraftutbygging gjennom Verneplan I for vassdrag. Eksisterende nasjonalpark og utvidelsesoprådet er rikt på kvartærgeologiske landformer som ble dannet under siste istid og under isavsmeltingen.

Selv om det er gjort lite registrering av kulturminner i området, har en kunnskap om oprådets tidligere bruk. På grunnlag av dette har en formening om hva en kan forvente å finne

---

¹ Gaisa: plataåktig ås/fjell bestående av motstandsdyktige sandsteinsbergarter som ikke er erodert bort som de omkringliggende mindre motstandsdyktige skiferbergartene.

av kulturminner, som f. eks steinalderboplasser. Fram til 1600-tallet ble det drevet villrein-fangst i Stabbursdalen.

1.2 Samiske interesser

Området er en del av et samisk bruks- og bosettingsområde, og brukes intensivt som vår-, sommer- og høstbeite for tamrein. Utnyttelsen av utmarka har vært en viktig del av samisk kultur i generasjoner, og området er fortsatt av stor betydning for samisk kultur og tradisjon. Et vern etter naturvernloven vil bidra til sikre området mot inngrep som kan skade eller ødelegge naturgrunnet. Vernet vil derfor være et bidrag til å sikre naturgrunnet slik at samisk kultur, bosetting og næringsutøvelse kan opprettholdes. Vernet vil derfor ikke være til hinder for tradisjonell samisk bruk av området.

1.3 Andre interesser

Utnyttelse av utmarka har vært en viktig del av næringsgrunnet for lokalbefolkningen. Skogsdrift, utmarksbeiting, høsting av fôr, bær, vilt og fisk er eksempler på tradisjonell bruk som har vært utøvd og som utøves i området.

Området er mye benyttet til friluftsliv både av lokalbefolkningen og tilreisende, og er den nasjonalparken i Finnmark som er av størst betydning for friluftslivet. Omkring halvparten av de besøkende er knyttet til laksefiske. En dags fotturer er også vanlig. Det finnes ingen permanente anlegg for turisme innen området. Fra Vuodđojávri til Leavnašjávri, sør i området, går det en godkjent snøscooterløype. Ved Lompola er det en rekke fritidshytter, og det er også planer om etablering av nye hytter. I tillegg finnes gammer innenfor området. Forsvaret har sambandsinstallasjoner innenfor det foreslåtte verneområdet og deler av området brukes til forskjellige typer øvingsaktiviteter.

1.4 Trusler mot verneverdiene

Fritidshusbygging, veibygging, skogbruksvirksomhet, økt motorisert og ikke-motorisert ferdsel og bygging av ulike anlegg/installasjoner er eksempler på tiltak og aktiviteter som på sikt kan bli en trussel mot verneverdiene i området.

1.5 Saksbehandling

Stabbursdalen nasjonalpark ble opprettet 06.02.1970. I NOU 1978:18 foreslo *Ressursutvalget for Finnmarksvidda* en utvidelse av nasjonalparken mot nord og vest, samt opprettelse av et landskapsvernområde som blant annet skulle omfatte furuskogen og våtmarksområder utenfor nasjonalparken. Denne avgrensningen ble lagt til grunn i NOU 1986:13 *Ny landsplan for nasjonalparker*, der Statens naturvernråd støttet ressursutvalgets forslag.

Miljøverndepartementet fattet 30.07.1986 vedtak om midlertidig vern av Stabbursdalen landskapsvernområde (ca 17 km²) øst for nasjonalparken. Midlertidig vern ble vedtatt for å hindre at et rikt område med furuskog, samt betydelige geologiske verneverdier ble utsatt for uheldige inngrep før spørsmål om varig vern er avklart. 09.09.1993 fattet Direktoratet for naturforvaltning (DN) vedtak om midlertidig vern av et mindre område (2,57 km²) som naturreservat for å stanse hyttebygging på privat eiendom.

En arbeidsgruppe med representanter fra Fylkesmannen i Finnmark, Finnmark fylkeskommune og Porsanger kommune, utarbeidet i 1983 rapporten *"Verneverdige områder i Porsanger kommune"*. Arbeidsgruppen foreslo en redusert utvidelse av nasjonalparken i nord i forhold til Ressursutvalgets forslag. I sør og vest foreslo gruppa bare små justeringer

av grensen. Da NOU 1986:13 ble sendt på høring i 1986, ba fylkesmannen også om uttalelser til arbeidsgruppas rapport. Grensejusteringene i denne rapporten fikk positiv oppslutning, og fylkesmannen gikk i sin uttalelse til NOU 1986:13 inn for justering av utvidelsesforslaget.

Etter stortingets behandling av nasjonalparkmeldingen i 1993, fikk Fylkesmannen i Finnmark i oppdrag å utarbeide et verneforslag. Formell melding og kunngjøring om igangsetting av planarbeidet ble sendt berørte parter og annonsert i aviser i oktober 1993. Folkemøte ble holdt på Stabbursnes i 1993, og det ble holdt møter med Porsanger kommune i 1997 og 1999. Det er også avholdt flere møter med berørte reinbeitedistrikter.

Etter krav fra Reinbeitedistrikt 16 C bestemte Miljøverndepartementet i 1995 at det skulle utarbeides en konsekvensutredning med hjemmel i foreløpige retningslinjer av 20.04.1994. Konsekvensutredningen skulle belyse virkningene for reindriften i området ved et eventuelt vern. Rapporten var basert på et utredningsprogram fastsatt av Miljøverndepartementet i brev datert 06.07.1995.

Et forslag til utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark og opprettelse av Stabbursdalen landskapsvernområde ble sendt på lokal høring 14.05.1998. Høringen omfattet både verneforslaget etter naturvernloven og konsekvensutredningen. På bakgrunn av innkomne uttalelser la Fylkesmannen fram sin tilråding til Direktoratet for naturforvaltning 07.07.2000. Direktoratet sendte verneforslaget på sentral høring 29.09.1999. I høringsbrevet ble det framlagt to alternative forslag:

- det opprinnelige forslaget som gikk på lokal høring men hvor forslag til forskrifter var justert
- Fylkesmannens tilråding etter lokal høring.

Parallelt med sentral høring ble forslaget sendt på lokal høring i Kvalsund kommune, da kommunen ikke var blitt gitt mulighet til uttalelse tidligere i prosessen.

Porsanger kommune har lagt ut et byggeområde for hytter ved Njáhkájávri og vedtatt en privat reguleringsplan for hytter ved Dilljajávri, innenfor det midlertidig vernede landskapsvernområdet. Fylkesmannen reiste innsigelse mot begge planene, men i samsvar med signaler fra Miljøverndepartementet i forbindelse med opprettelsen av det midlertidige landskapsvernområdet, ble det i forslaget til forskrift som ble sendt på lokal høring, tatt inn en bestemmelse om at *”Miljøverndepartementet kan gjøre unntak for bygging av inntil 12 – 15 hytter ved Dilljajávri, på bakgrunn av utarbeidet bebyggelsesplan.”* I forbindelse med behandlingen av kommuneplanen for Porsanger og samtidig behandling av ”Reguleringsplan for Tiljavre”, uttalte DN at en var innstilt på å følge opp intensjonen i avtalen fra 1986 mellom Miljøverndepartementet og Porsanger kommune. DN anbefalte derimot at en støttet opp om arbeidet med å finne et mest mulig konfliktfritt område og at lokalisering av hyttene fant en løsning innenfor rammene av verneplanen og dens bestemmelser, da et landskapsvern etter naturvernloven og dens bestemmelser ikke vil få noen rettsvirkning innenfor et område som omfattes av en reguleringsplan, jf naturvernloven § 7. DN tilrådte likevel at plan- og bygningslovens prosessregler kunne brukes for å komme fram til akseptable løsninger.

Kommuneplanen og reguleringsplanen ble behandlet i Miljøverndepartementet (MD) i februar 2002. Departementet fant etter en helhetlig vurdering å ikke stadfeste reguleringsplanen for Tiljavre. Når det gjelder kommunens forslag om byggeområde ved Njáhkájávri vurderer MD det som ikke hensiktsmessig å planlegge hytteområdet som dispensasjon fra naturvernloven uten reguleringsplan, som DN tilrådte. Departementet mener et slikt prosjekt bør styres gjen-

nom formell reguleringsplan, og godkjenner den nordøstligste delen av hytteområdet ved Njáhkájávri. De sier også at dersom det finnes hensiktsmessig, kan reguleringsplanen fastsette annen grense nordover. Departementet sier at inntil godkjent reguleringsplan foreligger, forutsettes det at området vises som byggeområde i kommuneplanen og omfattes av landskapsvern etter naturvernloven. Direktoratet for naturforvaltning viser til at Miljøverndepartementets vedtak fører til at området ved Njáhkájávri ikke vil bli omfattet av landskapsvernområdet, med dets bestemmelser, når reguleringsplan for det aktuelle området blir vedtatt, jf naturvernloven § 7.

I forbindelse med sluttbehandlingen av verneforslaget har Direktoratet for naturforvaltning hatt møter med Forsvarets bygningstjeneste 02.02.01, Norges geologiske undersøkelse 18.04.01 og 11.12.01 med Porsanger kommune, Sametinget, Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark og Reindriftsforvaltningen sentralt. Kvalsund kommune var også invitert til dette møtet.

Miljøverndepartementet har under sluttbehandlingen hatt møte med Samenes naturressursforbund og med Sametinget.

2 VIKTIGE ENDRINGER I VERNEFORSLAGET UNDER PLANPROSESSEN

2.1 Avgrensning og verneform

Lokal høring av verneforslag omfattet to alternative avgrensinger:

- Alternativ A omfattet utvidelse av eksisterende nasjonalpark med furuskogområdet som er midlertidig vernet som naturreservat, arealer nord og vest for Stabburselva og et større område mot sør (ca 920 km², hvorav eksisterende nasjonalpark utgjør 97 km²). I tillegg ble det foreslått utvidelse og varig vern av det midlertidig vernet landskapsvernområdet (totalt 38 km²).
- Alternativ B var tilnærmet lik A, men nasjonalparken var redusert i vest/sørvest (til ca 784 km²). Ved dette alternativet ble en del av inngrepene knyttet til reindriften liggende utenfor nasjonalparken. Grensen ble foreslått lagt utenom sommerboplassene ved Navkajohka, og de forholdsvis omfattende gjerdeanleggene i dette området. Hovedflytteleia for reindriften går langs Stabburselva i dette området.

Fylkesmannens tilrådning etter lokal høring innebar omfattende endringer i verneform ved at mesteparten av arealet som inngikk i nasjonalparkutvidelsen nå ble foreslått vernet som landskapsvernområde. Begrunnelsen var en utelukkende negativ holdning til nasjonalparken lokalt, noe fylkesmannen mente vil være et dårlig utgangspunkt for den framtidige forvaltningen. Fylkesmannen tilrødde derfor følgende verneområder opprettet i medhold av naturvernloven:

- Stabbursdalen nasjonalpark, som omfattet eksisterende nasjonalpark, det midlertidige fredete naturreservatet og vannareal og holmer i Lompola (ca 101 km²).
- Stabbursdalen landskapsvernområde med plantelivsfredning, som omfattet det øvrige området sørover, samt området som er midlertidig vernet som landskapsvernområde (ca 856 km²). I vest og sørvest fulgte forslag til avgrensning alternativ A som var på lokal høring.

Sentral høring ble gjennomført av Direktoratet for naturforvaltning og omfattet 3 ulike alternativ for å få best mulig vurderingsgrunnlag med hensyn til vernekategori:

- Forslagene som var på lokal høring, men hvor forskriftene var justert, heretter betegnet alternativ 1a og 1b
- Fylkesmannens tilråding heretter betegnet alternativ 2

2.2 Forskriftene

På bakgrunn av høringsuttalelser og annen saksutredning er det gjort enkelte endringer i forskriftene. En av de viktigste endringene gjelder forvaltningsmyndighet, hvor hjemmelen til å fastsette denne er delegert til Direktoratet for naturforvaltning gjennom Miljøverndepartementets vedtak av 25.06.98. Det tilrås dessuten at det tillates lavtflyging inntil 150 m over bakken i forbindelse med innflyging til Banak flyplass og Forsvarets bruk av Halkavarre skytefelt, samt at det åpnes for jakt etter gjeldende villtlov i hele verneområdet. Det vises forøvrig til 5.4 *Merknader til verneforskriften* for nærmere omtale av endringene og Miljøverndepartementets tilrådning i dette avsnittet.

3 OPPHEVING AV VERNET OG MIDLERTIDIG VERNETE OMRÅDER

Verneforslaget omfatter tre områder som allerede er vernet med hjemmel i naturvernloven, og som nå foreslås opphevet:

- Stabbursdalen nasjonalpark, 97 km², opprettet ved kgl.res. 06.02.1970,
- Stabbursdalen naturreservat 2,57 km², midlertidig opprettet ved vedtak av 09.09.1993
- Stabbursdalen landskapsvernområde, 17 km², midlertidig opprettet ved vedtak av 30.07.1986.

De to førstnevnte inngår i den foreslåtte utvidelsen av nasjonalparken. Landskapsvernområdet foreslås utvidet og varig vernet.

Opphevelsen av kgl. res av 06.02.1970 om opprettelse av Stabbursdalen nasjonalpark skjer gjennom foreliggende kgl.res. jf Miljøverndepartementets tilrådning s 28.

Miljøverndepartementets vedtak av 30.07.1986 om midlertidig vern av Stabbursdalen landskapsvernområde og Direktoratet for naturforvaltning sitt vedtak av 09.09.1993 om midlertidig vern av Stabbursdalen naturreservat oppheves gjennom eget vedtak som fattes av Miljøverndepartementet.

4 FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Direktoratet for naturforvaltning har myndighet til å fastsette hvem som skal ha forvaltningsmyndigheten for verneområdene. I brev av 26.10.1998 åpnet direktoratet for at kommunene kan søke om å overta forvaltningsansvar for bl.a. naturreservater, landskapsvernområder og naturminner.

Direktoratet for naturforvaltning tilrår å overføre formell myndighet for landskapsvernområdet til Porsanger kommune, dersom kommunen ønsker dette. Dersom kommunen ikke er ønsket det, tilrår direktoratet at Fylkesmannen i Finnmark tildeles forvaltningsmyndigheten. For nasjonalparken tilrår direktoratet at Fylkesmannen blir forvaltningsmyndighet.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet vedrørende organisering av forvaltningen. Det vises for øvrig til 5.4.9 *Merknader vedrørende forvaltning av verneområdet*. Utgifter til vern og forvaltning av området blir dekket innenfor eksisterende budsjetttrammer.

5 GENERELLE MERKNADER TIL HØRINGSUTTALELSENE

251 høringsinstanser fikk saken på lokal høring. Av disse sendte 35 skriftlige svar med merknader til verneforslagene. Ved sentral høring fikk 77 instanser saken til uttalelse og 27 svarte skriftlig. Foruten grunneiere, rettighetshavere, berørte kommuner, fylkeskommunen og andre instanser på fylkesnivå har følgende instanser hatt verneforslagene til uttalelse:

Alta og Omegn Turlag, Fastboende samers forening, Lakselv grunneierforening, Lakselv jeger- og fiskerforening, Lakselv og Brennelv sau- og geitavlslag, Lakselvdalen bygdslag, Porsanger bonde- og småbrukarlag, Porsanger bondelag, Porsanger Sameforening, Porsanger SLF, Reinbeitedistrikt 16 A, Reinbeitedistrikt 16 C, Reinbeitedistrikt 17, Reinbeitedistrikt 23 Seainnus/Navgastat, Repvåg Kraftlag AL, Skoganvarre bygdslag, Stabbursdalen Camp- og Villmarkssenter, Stabbursdalen elveeierlag, Stabbursdalen grunneierforening, Rohči grunneierlag, Stabbursnes Naturhus og Museum, Finnmark bonde- og småbrukarlag, Finnmark bondelag, Finnmark Jeger- og fiskerforening, Finnmark sau- og geitavlslag, Finnmark skogselskap, Naturvernforbundet i Finnmark, Norsk Botanisk Forening, Nord-Norsk Avdeling, Norsk Ornitologisk Forening, avd Finnmark, Reindriftsforvaltningen i Vest-Finnmark, Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark, Samisk kulturminneråd, Telenor, Hammerfest teleområde, Landbruksdepartementet, Sametinget, Reindriftsforvaltningen, Kommunenes sentralforbund, Forsvarets overkommando, Forsvarets bygningstjeneste (FBT), Statens Kartverk, Statens namnekonsulentar for norske stadnamn i Nord-Noreg, Statens namnekonsulentar for samiske og finske namn, Riksantikvaren (RA), Bergvesenet, Norges Geologiske Undersøkelse (NGU), Teledirektoratet, Luftfartsverket, Luftfartstilsynet, Vegdirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Statkraft SF, Statnett SF, Statskog SF, Statens Naturforvaltningsråd, Statens kulturminneråd, Norske Reindriftsamers landsforbund, Norske Samers Riksforbund, Samenes landsforbund, Norges Bondelag, Norges Skogeierforbund, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norskog, Norges Fjellstyresamband, SAS Norge, Braathens, Widerøe Flyselskap, Norsk Aeroklubb, Norges Naturvernforbund, SABIMA, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Botanisk Forening, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, Verdens Naturfond, FORF, Den Norske Turistforening (DNT), Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes landsforbund, Norsk Geologiråd, Prosessindustriens landsforbund, NORTRA, Reiselivsbedriftenes landsforening, Norges Idrettsforbund, Fortidsminneforeningen, Kulturvernets fellesorganisasjon, Norsk limnologforening, Norsk Biologforening, Foreningen våre rovdyr, Fremtiden i våre hender, Greenpeace Norge, Miljøstiftelsen Bellona, Natur og Ungdom, Norges Miljøvernforbund, Norges Velforbund, Norsk Almenningsforbund, Det Kgl. Selskap for Norges Vel, Utmarkskommunenes sammenslutning, Jordforsk, Energiforsyningens fellesorganisasjon, Norsk Institutt for Vannforskning, Norsk institutt for skogforskning, Stiftelsen for natur- og kulturminneforskning (NINA-NIKU), Universitetet i Tromsø og Norges Landbrukshøgskole.

I etterkant av høringen har enkelte organisasjoner og partilag avgitt uttalelse direkte Miljøverndepartementet. Dette gjelder: Fastboende Samers forening, Samenes Naturressursforbund og Arbeiderpartiets Stortingsgruppe i Sametinget.

Finnmark fylkeskommune viser til at det er sterk lokal motstand mot utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark. Fylkeskommunen er redd en utvidelse ikke vil ha legitimitet hos brukerne av området, og at hensikten med nasjonalparken derfor ikke vil bli vellykket. Fylkeskommunen går derfor i mot en utvidelse av nasjonalparken på nåværende tidspunkt. Selv om det likevel blir utvidelse mener fylkeskommunen enkelte forutsetninger bør ligge til grunn. Dette framgår av den tematiske gjennomgangen av høringsuttalelsene under.

Kvalsund kommune går inn for opprettelse av verneområder i samsvar med fylkesmannens tilråding.

Alta kommune støtter forslaget til utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark etter alternativ A.

Porsanger kommune går i mot utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark og opprettelse av Stabbursdalen landskapsvernområde fordi kommunen ikke kan aksepteres at en stor del av Porsanger kommune blir fredet før Samerettsutvalgets innstilling er ferdigbehandlet. Kommunen mener at bestemmelsene om verneskog i henhold til §§ 32 og 33 i Lov om skogbruk og skogvern er tilstrekkelig for å sikre/verne skogressursene i Porsanger. Kommunestyret mener fortsatt tradisjonell bruk av området vil gi det beste vern.

Sametinget var i sin høringsuttalelse av 22.12.00 positiv til vern av Stabbursdalen, men påpeker at det som blir framhevet som verdifulle ”urørte naturområder” ofte oppfattes i samiske sammenhenger som intensivt og ekstensivt benyttede bruks- og bosettingsområder. De ønsker at verneverdiene i større grad ble relatert til samisk bruk og forståelse av området. Det vises til at vern mot inngrep er til fordel for reindrift og samiske interesser, men kan også utformes på en måte som er til hinder for framtidig samisk næringslivsutøvelse. Vernebestemmelsene må derfor utformes under hensyntaken til de som dag bruker området i næringsøyemed. Det vises for øvrig til merknadene som framgår av den tematiske behandlingen under.

29.05.02 fattet imidlertid Sametinget vedtak der de mener utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark er et inngrep i samisk område som er et brudd på folkerettslige avtaler og konvensjoner som Norge har ratifisert, herunder ILO konvensjonen nr 169, FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter samt Grunnlovens § 110a. De krever at planene om utvidelse av nasjonalparken og opprettelse av nye verneområder stanses, og at det utarbeides konsekvensutredning. Sametinget krever drøftinger med sentrale myndigheter for å avklare hvordan verneplanprosessene skal gjennomføres for å sikre samiske rettigheter.

Samenes naturressursforbund mener forslaget om utvidet vern i Stabbursdalen er en sterk trussel mot samisk kultur, næring og identitet. Forslaget er i strid med folkeretten og må trekkes tilbake. Forvaltningen av Stabbursdalen må overlates til Porsanger kommune i dialog med grunneiere, rettighetshavere og næringsutøvere.

Miljøverndepartementet vil bemerke at det er lagt vekt på å utforme vernet slik at lokalsamfunnets tradisjonelle bruk skal kunne fortsette. Forholdet til samiske interesser er etter departementets vurdering tungt vektlagt, jf. drøfting av de ulike temaene under. Det har også vært møte mellom sametingspresidenten og miljøvernministeren om saken. Når det gjelder den generelle forvaltningen av land og vann i Finnmark, vil departementet vise til det pågående arbeidet med en finnmarkslov. Departementet ønsker ikke at arbeidet med gjennomføring av de ulike forslagene i landsplanen for nasjonalparker og andre større verneområder skal utsettes i påvente av en eventuell ny finnmarkslov. Dersom vedtaket av en slik lov eller folkerettslige forhold forøvrig, skulle gjøre det nødvendig, vil Miljøvern-

partementet foreta de endringer som er nødvendig i forhold til området som nå foreslås vernet i medhold av naturvernloven.

Nedenfor følger et forkortet, tematisk sammendrag av relevante høringsuttalelser for vernevedtaket.

5.1 Krav om konsekvensutredning

Følgende instanser har kommet med merknader angående krav om konsekvensutredning: Finnmark regiment, Forsvarets bygningstjeneste, Region Nord-Norge, Sametinget, Stabursdalen elveeierlag og en enkeltbruker. De to førstnevnte stiller seg undrende til at det ikke er utarbeidet konsekvensutredning som omfatter Forsvarets bruk av området. Regimentet mener det også burde vært konsekvensutredning for landbruket og reiselivsnæringen. De to sistnevnte høringsinstansene krever at det utarbeides en konsekvensutredning som omfatter sosiologiske, kulturelle og næringsmessige konsekvenser av verneforslaget for den lokale samiske befolkningen. I vedtak av 29. mai 2002 ber Sametingets om at det utarbeides konsekvensvurdering.

Fylkesmannen viser til at konsekvensutredningen er utført i samsvar med vedtatt utredningsprogram.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at kravet om konsekvensutredning ble behandlet etter foreløpig forskrift med retningslinjer for konsekvensutredninger for store vernetiltak av 20.04.1994. I følge denne forskriften skulle konsekvensutredninger gjelde virkninger for nåværende primærnæringer og reiselivet. I brev av 06.07.1995 godkjente Miljøverndepartementet utredningsprogram for virkningen av det nye verneforslaget i forhold til dagens reindrift i området. Verneforslaget ble ikke ansett å føre til vesentlige endringer for andre interesser. Forsvarets virksomhet falt ikke innenfor rammen om krav til konsekvensutredning.

Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning og mener for øvrig at de grensejusteringer, endring av verneform og justering av verneforskrifter som er foretatt, innebærer at vernforslaget ikke vil påvirke Forsvarets virksomhet i området i vesentlig grad, jf 5.3 og 5.4.7. Bestemmelsene om konsekvensutredninger ved store vernevedtak omfatter ikke krav om utredninger av eventuelle sosiologiske og kulturelle konsekvenser. Departementet viser til at reindriften utgjør en vesentlig del av næringsgrunnet for den samiske befolkningen i området, og at vernets konsekvenser for reindriften derfor er behandlet i den konsekvensutredningen som er utført.

5.2 Merknader til planprosessen

Forsvarets bygningstjeneste, Region Nord-Norge (FBT) sier at det bør vurderes hvorvidt manglende delaktighet fra Forsvaret gjennom planprosessen er å oppfatte som saksbehandlingsfeil. FBT mener at dersom deres interesser ikke blir tilstrekkelig ivaretatt vil innsigelse mot verneforslaget kunne bli aktuelt i den sentrale høringen.

Samisk kulturminneråd sier at dersom de kunne ha kommet med innspill tidligere ville det ha bedret grunnlaget for verneforslagets omfang og unngått uheldige formuleringer angående samisk historisk bruk og tilstedeværelse i området.

Reinbeitedistrikt 16 C mener det virker som om en har sett bort fra Norges politiske forpliktelser overfor samene som urbefolkning og reindrifta som næring, jf nasjonale og internasjonale lover, konvensjoner og vedtak.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at kunngjøring om oppstart av verneplanarbeidet ble

kunngjort i Finnmark Dagblad 4. oktober 1993 og Sagat 2. oktober 1993. Informasjonsmøte om planene for utvidelse av nasjonalparken ble avholdt på Stabbursnes Naturhus 5. oktober samme år. Møtet var åpent for alle interesserte. Det ble i tillegg skrevet direkte til Stabbursdalen grunneierforening, Stabbursdalen elveeierlag, Stabbursdalen bygdelag, Lakselv grunneierforening, Lakselvdalen bygdelag, Skoganvarre bygdelag, Porsanger reiselivslag og Interimstyret for Elias Andersens livsarvinger. Forsvaret v/Porsangermoen ble tilskrevet på lik linje med andre rettighetshavere i høringsrundene.

Kommunal- og regionaldepartementet viser til ILO konvensjonen og mener spørsmålene i forhold til samiske interesser burde vært belyst bedre i dialog med berørte parter.

Miljøverndepartementet viser til saksbehandlingsreglene etter naturvernloven som på det gjeldende tidspunkt var nedfelt i rundskriv T-4/90. Disse er nå revidert, jf. rundskriv T-3/99. Melding om oppstart av verneplanarbeidet ble kunngjort i oktober 1993 og informasjonsmøte avholdt slik at alle berørte parter hadde mulighet til å gi innspill tidlig i planprosessen før saken ble sendt på høring. Departementet vil dessuten understreke at hensikten med høring av verneforslag, både lokalt og sentralt er å sikre at alle berørte parter får mulighet til å fremme sine synspunkter på utformingen av verneforslaget før det behandles i Regjeringen og eventuelt vedtas av Kongen i Statsråd. Verneforslag blir ofte endret og justert nettopp på grunn av bl.a. innkomne høringsuttalelser og eventuelle møter med berørte parter i løpet av planprosessen. Etter Miljøverndepartementets syn er forholdet til både Forsvaret og til de samiske interessene ivaretatt i tråd med gjeldende regler for gjennomføringen av verneplanprosesser, både i oppstartfasen, gjennom de formelle høringene og gjennom avholdte møter. Departementet mener at både Forsvaret, Sametinget og Rein driftsforvaltningen har vært aktive bidragsytere i denne prosessen og bl.a. deres innspill har påvirket de endringer av verneforslaget som er gjort underveis. På bakgrunn av dette mener departementet at også forholdet til ILO konvensjonen er ivaretatt både gjennom konsekvensutredningen som er utført, og gjennom den omfattende planprosessen hvor samiske brukergrupper har hatt mulighet til å delta på lik linje med andre brukergrupper og interesseorganisasjoner.

5.3 Merknader til verneform, arealomfang og avgrensning

En enkeltbruker er i mot vern av landskapsvernområdet og innlemmelse av naturreservatet i nasjonalparken, da dette medfører sterke begrensninger på grunneierrettighetene.

Seks grunneiere mener grensen bør trekkes slik at privat grunn ikke blir berørt. Grensen mellom nasjonalparken og landskapsvernområdet bør følge nordsiden av elva som nå.

En enkeltbruker og Rohči grunneierlag protesterer på et så omfattende vern. Dersom områdene blir vernet, vil ca en fjerdedel av Porsanger kommune være vernet.

Reinbeitedistrikt 16 C mener området ikke oppfyller de krav til urørthet som naturvernloven stiller for at et område skal vernes som nasjonalpark. Utvidelse av nasjonalparken vil hemme og skape problemer for utøvelse av reindriften i området.

Reinbeitedistrikt 17/18 er i mot utvidelse av nasjonalparken dersom dette vil medføre innskrenkninger eller hindre reindriftens bruk og ferdsel innenfor eksisterende flyttelei.

Porsanger kommune, NJFF, Finnmark og Lakselv Jeger- og Fiskeforening er i mot utvidelse av nasjonalparken og opprettelse av landskapsvernområdet. Kommunen vil ikke akseptere at en så stor del av kommunen blir vernet før Samerettsutvalgets innstilling er ferdigbehandlet.

Områdestyret for reindrift i Øst-Finnmark er i mot utvidelsesforslaget, og mener at ulempe for reindriften som følge av vern blir større enn fordelene. Dersom det likevel blir en utvidelse, vil forslag 1 b være til minst ulempe. Områdestyret mener også at grensen må

trekkes utenfor gjerdeanlegget ved Leavnašjávri og krever at Vuodđojávri innlemmes i nasjonalparken.

Finnmark fylkeskommune går i mot utvidelse av nasjonalparken, de frykter at utvidelsen ikke vil ha legitimitet hos dagens brukere av området. Dersom det blir foretatt en utvidelse bør grensen i øst legges langs, eller vest for kraftlinjen i Lakselvdalen. Ved å ta ut den sør-østre delen kan Forsvarets behov tas hensyn til. Fylkeskommunen støtter i så fall alternativ 1 b.

Statnett SF, Region Nord-Norge mener vernegrensen bør trekkes slik at ledningstraseen som går fra Lakselv til Alta ikke inkluderes i verneområdet.

Finnmark regiment foreslår en begrenset utvidelse av nasjonalparken mot sør, og grensene for det midlertidige landskapsvernområdet bør ikke utvides. Reindriften ved Leavnašjávri bør holdes utenfor.

FBT, Region Nord-Norge foreslår å endre østgrensen slik at øvingsaktiviteten kan opprettholdes.

Statens vegvesen, Finnmark vegkontor vil av hensyn til fremtidige planer om innkorting av E6 mellom Okselv og Stabbursnes, motsette seg at nasjonalparken utvides ytterligere nordover, utover det som er foreslått i verneforslaget.

To enkeltbrukere, NOF, avd. Finnmark, Norsk Botanisk Forening, Nord-Norsk avdeling og Norges Vassdrags- og Energiverk støtter forslaget om utvidelse av nasjonalparken og landskapsvernområdet etter alternativ 1 a.

Fylkesmannen foreslår at utvidelsen av nasjonalparken begrenses til det midlertidige fredete naturreservatet og til elvearealet i Lompola. Holmene i Lompola omfatter noen av de rikeste biotopene i Stabbursdalen, og disse bør etter fylkesmannens syn innlemmes i nasjonalparken. Forøvrig beholdes de eksisterende grensene for nasjonalparken. De øvrige arealene som inngår i verneforslaget bør vernes som landskapsvernområde med plantelivsfredning etter alternativ 1 a.

Fylkesmannen går inn for det største alternativet fordi bestemmelsene for landskapsvernområdet kan praktiseres slik at de tilfredsstillende behovet for hytter og anlegg for reindriften, uten at dette kommer i vesentlig konflikt med verneinteressene, og fordi det er viktig å innlemme den øvre delen av Stabbursdalen i verneområdet. Nøyaktig grensedraging av private eiendommer som ligger helt på grensa av verneområdet må avklares.

Fylkesmannen mener denne løsningen i stor grad vil ivareta verneinteressene i området, og intensjonen i stortingsmeldingen. Ved en slik utforming av verneområdene mener fylkesmannen at lokalbefolkningens bruk av området bare i svært begrenset grad vil bli innskrenket.

Kvalsund kommune er enig i fylkesmannen tilrådning og går inn for opprettelse av verneområdene etter alternativ 2.

Landbruksdepartementet (LD) ser det som viktig å finne en verneform som kan dempe den lokale motstanden mot vernet. De vurderer det slik at fylkesmannens tilrådning, dvs alternativ 2, bør legges til grunn, men at forskriftene baseres på direktoratets justerte forskrifter. LD mener vern av så store arealer uansett innebærer en vesentlig begrensning for det lokale selvstyret. Dersom det skulle skje en utvidelse av nasjonalparken og opprettelse av landskapsvernområdet, krever LD at det tas hensyn til reindriften, bl a. gjennom motorferdsel sommerstid og uttak av trevirke.

Samenes landsforbund mener en så omfattende fredning vil være klar mistillit til kommunal arealforvaltning, lokalt selvstyre og demokrati. Forbundet er i mot nasjonalparkutvidelsen og mener private eiendommer ikke skal innlemmes i nasjonalparken mot eiernes vilje.

Private eiendommer utgjør tradisjonelle samiske kulturlandskap som ikke fyller vilkårene for vern etter naturvernloven § 3. Forbundet er i mot at landskapsvernområdet opprettes. Samenes Landsforbund - Porsanger SLF anbefaler delvis alternativ 2. Dersom de skal akseptere et stort landskapsvernområde må dette begrenses til kun å omfatte strekningen fra nasjonalparken og inkludert Valdakmyra.

Sametinget sier i sin uttalelse av 22.12.00 at dersom oppfatningen om at et generelt unntak for motorkjøretøy på barmark reduserer verneverdien så mye at området ikke kan ha status som nasjonalpark, vil Sametinget gå inn for vern som landskapsvernområde, dvs alternativ 2. I Sametingets vedtak av 29. mai 2002 krever Sametinget umiddelbar stopp i planene om utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark og opprettelse av nye verneområder.

Norske Reindriftsamers Landsforbund er i mot utvidelse av nasjonalparken. Dersom parken likevel utvides krever de at reindriftens rettigheter ikke innskrenkes.

Reindriftsforvaltningen mener opprettelse av nasjonalpark, etter alternativ 1 a, er det beste alternativet. Vern etter naturvernloven vil sikre reindriftsnæringen intakte arealer å drive reindrift på. Forutsetningen for å støtte utvidelsen er at forskriftene endres slik at de bedre ivaretar reindriftas interesser.

Samenes Naturressursforbund mener utvidet vern i Stabbursdalen er en sterk trussel mot samisk kultur, næring og identitet og mener planene bør skrinlegges.

Norges Geologiske undersøkelse (NGU) viser til at det er edelmetallforekomster som kan ha økonomisk interesse i Lakselv - Brennelvdalen. Dalen er det området i Norge som har størst mulighet for funn av økonomisk drivverdige forekomster av palladium og platina. Grensene her bør derfor trekkes vestover. Det er også mineralressurser knyttet til Stabbursdalen, men en eventuell utnyttelse av disse bør vike til fordel for et vern. De kvartærgeologiske landformene vil få et tilstrekkelig vern med status som landskapsvernområde.

Bergvesenet foreslår en grenseendring i sørøst, p.g.a. forekomster av palladium.

Universitetet i Tromsø mener grensene bør utvides ytterligere, av hensyn til en utryddelsestruet art.

Statskog SF tilrår at Fylkesmannens tilråding etter lokal høring, dvs alternativ 2, legges til grunn.

Norges Bondelag støtter alternativ 2. Begrunnelsen ligger i Fylkesmannens vurdering av de lokale konfliktforholdene, der en vesentlig utvidelse av nasjonalparken vil medføre et vanskelig utgangspunkt for den framtidige forvaltningen av området.

Forsvarets bygningstjeneste (FBT) sier at en nasjonalpark vil medføre betydelige innskrenkninger og ulemper i forhold til behovet for bruk av området. Nasjonalparkalternativet er ikke aktuelt, med mindre grensene justeres vesentlig, og forutsatt at lavtflyging tillates. Derimot kan de akseptere alternativ 2. Forutsetningen er at den praktiske forvaltningen av området holdes på samme restriksjonsnivå som i forslaget til verneforskrift.

Riksantikvaren, Statens kulturminneråd, Statens naturforvaltningsråd, Norges Naturvernforbund, Norsk Biologforening, SABIMA, FRIFO, Friluftsrådenes Landsforbund, DNT og Norsk Zoologisk Forening anbefaler alternativ 1a.

NVE tar ikke standpunkt til valg av alternativ, men konstaterer at alternativene 1a og 1b vil medføre det beste vernet for verneverdiene knyttet til vassdraget i området.

Direktoratet for naturforvaltning viser til områdets verdier, og at nasjonalpark er den verneform som er foreslått i St.meld. nr. 62 (1991–92). Et vern som nasjonalpark vil kunne hindre nye tekniske, og andre uønskede inngrep i naturen. Det er viktig å bevare slike inngrepsfrie områder både som verdi i seg selv, og som verdi for kommende generasjoner. Et vern som nasjonalpark vil bedre sikre naturverdiene, noe som også vil bidra til å sikre grunnlaget for f.eks. reinbeiteinteressene i området.

Etter møtene med Porsanger kommune, FBT, NGU og Bergvesenet tilrår direktoratet en justering av vernegrensen i øst. Dette innebærer at lia mot Lakselvdalen tas ut av verneforslaget og at området opp for lia ved Girrábohki og nordover mot Njeaiddán blir vernet som landskapsvernområde. Dette fører til at registrerte forekomster med edelmetaller faller utenfor verneforslaget, og at forsvarets behov og virksomhet lettere kan tilpasses innenfor verneområdet. Grenseendringene fører også til at kraftledningen som går fra Lakselv til Alta, faller utenfor verneområdet. Grenseforslaget fra NGU innebar at deler av elvedalen ved Vuodđojohka og fjellsida ved Meardevarri burde tas ut av verneområdet. Direktoratet tilrår at dette området beholdes innenfor verneforslaget p.g.a. store botaniske verdier. Meardevarri er det mest artsrike av fjellene som vender mot Lakselvas dalføre.

Fra samløpet nord for Dilljohka tilrår Direktoratet en liten justering av grensa mellom nasjonalparken og landskapsvernområdet langs Stabburselva. Av hensyn til hyttebebyggelsen på østsiden av Stabburselva, tilrås at grensa legges til vestsiden av elvebredden, ikke i djupålen. Direktoratet tilrår videre at vernegrensen trekkes rundt og forbi gjerdeanlegget ved Leavnašjávri.

Direktoratet tilrår at det midlertidige landskapsvernområdet vernes som landskapsvernområde, og at det midlertidige naturreservatet inngår i - og vernes som nasjonalpark. Samlet fører disse foreslåtte grenseendringene til en reduksjon av det foreslåtte totale vernearealet på ca 20 km².

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets vurdering, og vil i tillegg presisere at det foreslåtte verneområdet som er fritt for større tekniske inngrep, etter departementets vurdering tilfredsstiller kravene i §§ 3, 5 og 13 i naturvernloven for opprettelse av henholdsvis nasjonalpark og landskapsvernområde med plantelivsfredning. Plantelivsfredning kombineres med landskapsvernområde for å sikre området med verdens nordligste furuskog. Tradisjonelle samiske kulturlandskap utgjør en del av helheten i dette landskapet med planter, dyreliv, natur- og kulturminner som nå foreslås vernet. Det foreligger ingen planer om ytterligere utvidelser av verneområdene enn det som nå foreslås. Departementet mener at en eventuell utvidelse av grensene slik Universitetet i Tromsø ønsker på grunn av fjellreven, neppe vil være av vesentlig betydning for å sikre denne arten. Det vises forøvrig til avsnittet under om verneforskriftene vedrørende utøvelse av reindrift og hvilke begrensninger som vil bli lagt på bruken av området forøvrig.

5.4 Merknader til verneforskriftene

5.4.1 Formål

To enkeltbrukere og Rohči grunneierlag peker på at formålet må sikre næringsgrunnlaget for tradisjonell samisk kultur og næring slik at næringsutøvere sikres levedyktige livsvilkår. Dette også for å markere urbefolkningens rettigheter.

Reinbeitedistrikt 16C sier de eneste delene av verneformålet de kan slutte seg til er ”*ønske om sikring av området som følge av landskapets skjønnhet og storslagenhet*” og til dels ”*ønske om å sikre verdifull vassdragsnatur*”. De mener disse kriteriene ikke anses å være av så vesentlig betydning at de kan brukes som argument for frarøvelse av landområdet for reindriftssamene.

Samisk kulturminneråd mener at formålet for nasjonalparken bør endres slik at det framgår at vernet også skal bidra til å styrke og vedlikeholde samisk kultur. De mener det er uheldig å omtale området som urørt når det er et rikt samisk kulturmiljø.

Fylkesmannen mener at et formål med å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur og næring i området ikke er i samsvar med naturvernloven § 3. Når det gjelder kommentarene fra Samisk kulturminneråd har fylkesmannen justert verneformålet og tatt hensyn til disse merknadene. Fylkesmannen mener også at å ta videre hensyn til kulturminnene i formålet, er å gå utenfor naturvernloven. Fylkesmannens forslag til vernekategori har ført til en justering av verneformålet.

Landbruksdepartementet mener det må vurderes en mulighet for å finne en formulering som gjør det mulig å ta reindrift inn i formålsbestemmelsen.

Samenes Landsforbund mener sikring av naturgrunnlaget for tradisjonell samisk/kvænsk kultur og næring må inngå i formålet for vernet.

Sametinget framhever betydningen av at formålet med vernet må innebære å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur og næring. De finner det inkonsekvent at en vektlegger *”allmennhetens tilgang til naturopplevelse”* som et formål. De ønsker at dette skal tas ut, da det kan forstås med å tilrettelegge for økt bruk av området og økt press utenfra noe som kan være lite forenlig med å sikre naturgrunnlaget for samiske kultur og næring.

Friluftsrådenes Landsforbund støtter at friluftsliv inngår i verneformålet for nasjonalparken, og ønsker at tilsvarende gjennomføres for landskapsvernområdet.

FRIFO er glad for at friluftsliv er tatt inn i formålet med nasjonalparken.

Statens naturforvaltningsråd mener områdets urørt- og særpreg kan framheves i forskriftens formål, og anbefaler en endring som ivaretar dette.

Riksantikvaren (RA) finner det positivt at kulturminner inngår som en del av verneformålet for nasjonalparken. RA mener at formålet med landskapsvernområdet, bør formuleres slik at det tydeliggjøres at det ikke bare er snakk om et naturlandskap, da området har lange samiske brukstradisjoner og inneholder kulturminner.

Statens kulturminneråd anbefaler direktoratet å inkludere kulturminner i formålsparagrafen til verneforskriften for landskapsvernområdet.

Norges Naturvernforbund mener at en i formålet bør få med en formulering om de pedagogiske verdiene vernet har for framtiden.

Samisk naturressursforbund mener at formålet med et eventuelt vern også skal være å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur og næring

Direktoratet for naturforvaltning viser til at naturvernloven ikke kan benyttes direkte for å verne om, eller opprettholde, spesielle bruksformer. Gjennom opprettelse av et verneområde etter naturvernloven mener direktoratet at en i stor grad vil kunne opprettholde og bevare de biologiske verdiene og hindre eventuelle inngrep, noe som vil trygge grunnlaget for samisk kultur og næring i framtida. For å tydeliggjøre at området fortsatt kan brukes i næringsvirksomhet tilrår direktoratet at det inntas i formålet at området skal kunne nyttes til reindrift.

Direktoratet viser til at *”urørt natur”* refererer til en natur som er fri for tyngre tekniske inngrep, som f.eks. vegbygging og kraftutbygging. Direktoratet ser at dette begrepet kan være uheldig ovenfor samisk kulturforståelse, og tilrår derfor en omformulering av formålsparagrafen slik at begrepet *”urørt natur”* tas ut. Direktoratet viser videre til at hovedmotivet for å opprette nasjonalparker er å forhindre inngrep i store urørte naturområder og verne om landskap med planter, dyreliv, natur- og/eller kulturminner. Verneområder kan ikke opprettes for bevaring/videreføring av en kultur eller næring, selv om dette kan ha vært med på å sette preg på landskapet, og det er ønskelig at f. eks en driftsform skal kunne fortsette slik at landskapsbildet opprettholdes. I Samerettsutvalgets utredning NOU 1997:4 *”Naturgrunnlaget for samisk kultur”* står det at *”Selv om det varierer ut fra hva slags verneområde det er tale om, kan tradisjonell bruk av områdene til beite og utmarkshøsting som oftest fortsette, men det kan bli krevd omlegginger i driften, blant annet begrensninger*

i motorferdsel. For samiske naturbruksinteresser, som ofte nettopp er av denne typen, vil vernevedtak på denne måten kunne sikre fortsatt bruk av områdene". Videre sies det at "Både den samiske og den øvrige befolkningen i Finnmark har interesse av at naturen og miljøet blir vernet mot inngrep slik at muligheten til å høste av de fornybare ressursene ikke begrenses". Direktoratet tilrår dessuten på bakgrunn av innkomne uttalelser, at det for landskapsvernområdet tas inn et avsnitt om at landskapsvernområdet sammen med Stabbursdalen nasjonalpark, skal bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange kulturminner.

Innenfor verneforslaget finnes tilrettelagte og merkede turstier for ferdsel, og eksisterende nasjonalpark er den nasjonalparken i Finnmark hvor friluftslivets interesse er sterkest. De senere år har det skjedd en endring i mønster og omfang av friluftslivet, der nye aktører og nye friluftslivsformer har tatt områder i bruk. Dette øker presset på naturen i retning av ønsker om økt tilrettelegging og anlegg for nye aktiviteter. Opprettelse av verneområder vil sikre områder for friluftsliv, men det er her ønskelig at det skal være et friluftsliv basert på det enkle og tradisjonelle som ikke krever spesiell teknisk tilrettelegging.

Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning, og presiserer at det primære formålet med opprettelse av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde for å sikre det biologiske mangfoldet. I tillegg skal geologiske forekomster og kulturminner vernes. Stabbursdalen landskapsvernområde med plantelivsfredning skal sikre et egenartet og vakkert naturlandskap i tilknytning til nasjonalparken, samt sikre et område med verdens nordligste furuskog. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, bl.a til reindrift, men også annen tradisjonell bruk som jakt, fiske og bærplukking er viktig. Departementet mener derfor denne sammenhengen bør framgå av formålsparagrafen. Selv om det er gjort lite registreringer av kulturminner i området, er det rimelig å anta at hele det foreslåtte verneområdet, som har lange samiske brukstradisjoner, inneholder mange kulturminner knyttet til samisk kultur og tradisjon. Både nasjonalparken og landskapsvernområdet er viktig for utøvelse av det tradisjonelle, enkle friluftslivet. Departementet mener derfor at dette bør avspeiles i formålsparagrafen både i landskapsvernområdet og i nasjonalparken. Forskriften for landskapsvernområdet justeres derfor i tråd med dette. Det presiseres at det er det enkle, tradisjonelle friluftslivet det her er snakk om. Det vil derfor ikke være aktuelt med større tekniske inngrep innenfor verneområdene, med tanke på en eventuell kommersialisering av friluftslivet i verneområdene. Hva betydningen av områdets pedagogiske verdier angår, mener departementet at dette ikke er relevant å presisere i formålsparagrafen. Alle verneområder har implisitt en pedagogisk verdi, og det er ikke planlagt noe spesielt pedagogisk opplegg i dette området utover det som knyttes opp mot Stabbursnes naturhus.

5.4.2 Byggevirkosomhet

Fra enkeltbrukere påpekes følgende:

- Begrenset hyttebygging må kunne tillates i landskapsvernområdet, og i verneområdene må det være anledning til å føre opp nybygg som erstatning for eksisterende bygg ved slitasje, endrede behov hos brukeren eller etter brann så lenge dette ikke medfører endret bruk.
- Forvaltningsmyndigheten bør ha hjemmel til å tillate oppføring av bygninger og anlegg i landskapsvernområdet i forbindelse med stedbunden næring og oppsyn. Hjemmelen til å stille krav om utforming av hytter og uthus bør begrenses til nye byggetiltak.
- Reindriftsutøvere med beiterett må sikres adgang til vedlikehold / utvidelse og oppføring av nødvendige bygninger i verneområdet.

- Bebyggelse bør ikke utvides og det bør ikke komme nye tilførselsveier eller synlige anlegg.

Sameiet Elvenes håper at verneforskriftene vedrørende bygninger og anlegg ikke vil hindre gjenoppbygging av nedbrent koie.

Rohči Grunneierlag krever at private grunneiere i landskapsvernområdet må gis adgang til regulert hyttebygging etter planer.

Områdestyret for reindrift i Øst-Finnmark uttaler at nødvendige hytter og anlegg som reindriften har behov for må kunne oppføres etter særskilt avtale.

Fylkesmannen mener hyttebygging vil være i strid med verneinteressene. De aktuelle områdene for hyttebygging ligger i tilknytning til hovedadkomsten til nasjonalparken. Fylkesmannen anser det som lite heldig at besøkende møtes av omfattende hyttebebyggelse langs stien inn til nasjonalparken. Fylkesmannen er derfor skeptisk til nye hytter i området. Forslag til vernebestemmelser som var på lokal høring åpner imidlertid for 12 – 15 hytter ved Dilljajávri i hht til Miljøverndepartementets uttalelse fra 1986. Fylkesmannen viser til de justerte forskriftene der det er tatt inn mulighet for gjenoppføring av hytter som har gått tapt ved brann eller skade. Mulighet for renovering/nybygg av hytter som følge av slitasje, anses å falle innenfor de tiltak som forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til under punktet om ombygging og utvidelse av eksisterende hytter. Det er også foreslått at det bare skal kunne gis dispensasjon for nye bygninger og anlegg i forbindelse med reindrift. De øvrige næringsinteresser er etter fylkesmannens syn ikke så sterke at det bør kunne gis tillatelse til andre anlegg eller byggverk. Fylkesmannen mener det bør være mulighet for å stille krav til utforming av hytter og uthus ved ombygging og utvidelse av eksisterende bebyggelse i landskapsvernområdet. Dette er foreslått for å unngå at eksisterende bygninger får størrelse og utforming som blir skjemmende i landskapet.

Reindriftsforvaltningen ber om at ordlyden i forskriftene endres slik at de viser at det kan gis tillatelse til ulike anlegg dersom anleggene er med i reinbeitedistriktets distriktsplan. På denne måten gjør en det klart at oppføringen av gjeterhytter og reindriftsanlegg må betraktes i et helhetsperspektiv, og at søknadsbehandlingen det vises til gjenspeiler de vurderinger som ble gjort ved behandlingen av distriktsplanen.

Samenes Landsforbund og Samenes Naturressursforbund mener at private grunneiere i landskapsvernområdet må gis adgang til regulert hyttebygging etter kommunale planer. Private grunneiere må også likestilles med offentlige organer med hensyn til behov for oppsynshytte.

Norges naturvernforbund mener det bare i unntakstilfeller bør tillates utvidelser av bygninger. Formuleringen vil føre til at beboeshytter kan utvides og bli et kompleks.

DNT mener det ikke må åpnes for ytterligere privat hyttebygging. De ønsker at det skal kunne gis tillatelse til oppføring av bu eller turisthytte for å legge til rette for allmennhetens friluftsliv. Dette for å kunne følge opp intensjonen i formålsparagrafen om å legge til rette for friluftsliv.

Direktoratet for naturforvaltning mener at det innenfor foreslåtte nasjonalpark bør være et generelt forbud mot ny bebyggelse. Forskriften åpner imidlertid for visse tiltak og dispensasjoner. Eventuelle byggeprosjekter må vurderes ut fra konkrete behov og hensynet til verneverdiene. Oppføring av turisthytter eller buer vil være av begrenset karakter. Direktoratet vil ikke tilrå en egen bestemmelse for dette, men viser til dispensasjonsadgangen. Det er per dato ikke utarbeidet distriktsplaner for reinbeitedistriktene som berører verneområdene. En innehar ingen hjemmel til å knytte verneplanene opp mot en slik plan, men direktoratet ser verdien i disse planene, og mener de vil være viktige dokument under utarbeidelsen av forvaltningsplanen.

Det er i landskapsvernområdet fremmet planer for hyttebygging. Direktoratet viser til Miljøverndepartementets uttalelser vedrørende saken, (jf 1.5 Saksbehandling). På bakgrunn av dette, tar direktoratet ut den foreslåtte bestemmelsen i forskriften til landskapsvernområdet om at Miljøverndepartementet kan gjøre unntak for bygging av inntil 12 – 15 hytter. Denne bestemmelsen vil ikke lenger være gjeldende, jf MD's godkjenning av hytteområde og krav til reguleringsplan. Aktivitet i randområdene kan ha uønsket innvirkning på verneområdene. Med hensyn til å unngå inngrep og utbygginger som kan føre til uønsket økt press og aktivitet i verneområdene, er det ønskelig at en i størst mulig grad søker å legge nye bygninger/evt. inngrep utenfor randområdene.

Miljøverndepartementet slutter deg til direktoratets tilrådning. Departementet vil imidlertid understreke at verneforskriftene ikke kan regulere virksomhet utenfor verneområdene. Det er imidlertid ønskelig at det i størst mulig grad også tas hensyn til verneverdiene når det planlegges inngrep og aktiviteter i randområdene, dersom disse vil kunne påvirke verdiene i verneområdene.

5.4.3 Motorisert ferdsel

Enkeltbrukere peker på at:

- Kjøresporet inn til Suffvárri og vest enden av Dilljajávri bør åpnes og opparbeides til bedre standard for å kanalisere trafikken og redusere slitasjen innover Stabbursmoen.
- Det er behov for strenge restriksjoner på motorisert ferdsel, både for fritidsaktiviteter og næringsvirksomhet. Omfanget av motorisert ferdsel, spesielt på barmark, bør reduseres. kjøring med snøscooter langs offentlig godkjent løype bør tillates
- Reindrifta må gis generell tillatelse til nødvendig motorferdsel både på vinterføre og barmark. Det er uholdbart om næringsutøvere skal måtte søke individuelt om dispensasjon til nødvendig ferdsel i næringsøyemed.

Rohči Grunneierlag mener kjøring med snøscooter langs offentlig godkjent løype bør tillates.

Reinbeitedistrikt 16A vil at bruk av motoriserte kjøretøyer til fritidsformål, for eksempel elgjakt, ikke må tillates i nasjonalparken.

Reinbeitedistrikt 16C vil ikke akseptere at det gis dispensasjoner for motorisert ferdsel i tilknytning til turisme.

Områdestyret for reindrift i Øst-Finnmark krever at det utstedes særskilt tillatelse til reindrifutøver for motorisert ferdsel innenfor foreslåtte nasjonalpark. De mener også at motorisert ferdsel i forbindelse med reindrifta må være tillatt i området slik det praktiseres i dag.

Finnmark Regiment mener at kjøresporet inn til Suffvárri og vestenden av Dilljajávri bør åpnes og opparbeides til bedre standard for å kanalisere trafikken og redusere slitasjen innover Stabbursmoen.

Finnmark fylkeskommune sier at det i verneforskriften må åpnes for nødvendig bruk av kjøretøyer til transport i forbindelse med vedlikehold av faste installasjoner. Bruk av snøscooter bør tillates til transport og begrenset rekreasjonskjøring

Fylkesmannen mener at en i dette området må akseptere at reindriften har behov for barmarkskjøring, og det er reindriften som i sterk grad har medvirket til fylkesmannens tilrådning om bruk av landskapsvernområde som verneform. En nasjonalpark med vide unntaksbestemmelser på dette området vil etter fylkesmannens syn være uheldig. Fylkesmannen har foreslått at det innen nasjonalparken ikke skal være tillatt med motorisert ferdsel, men en tilrår at nødvendig bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse

med reindrift skal være tillatt. Fylkesmannen er ikke innstilt på å åpne kjøresporet til Suffvárri, da kjøresporet i sin tid ble stengt for å unngå ytterligere spredning av trafikken over Stabbursmoen. Ved et vern som landskapsvernområde foreslås det at motorferdsellovens regler skal gjelde. Fylkesmannen foreslår scooterløypa mellom Vuodđojávri til Leavnašjávri skal opprettholdes. Dette innebærer i praksis ingen endringer i forhold til dagens muligheter for kjøring i utmarka.

I forhold til Forsvarets interesser er det åpnet for nødvendig ferdsel. Bestemmelsene vil ikke være til hinder for nødvendig vedlikehold av høgspenninglinjen. Det er ikke åpnet for motorisert ferdsel i forbindelse med turisme i nasjonalparken.

Reindriftsforvaltningen foreslår at alle punktene som omhandler reindrift i nasjonalparkforskriften endres slik at disse kan tillates uten søknadsplikt, og at en viser til reinbeitedistriktenes distriktsplaner.

Landbruksdepartementet mener at reindriftsutøverne skal gis tillatelse til bruk av motorkjøretøy under næringsvirksomhet i nasjonalparken, og nødvendig transport til og fra gjeterhytter og sommerboplasser.

Samenes landsforbund og Samenes Naturressursforbund mener eksisterende snøscooterløype bør opprettholdes, og det må gis adgang til å oppruste eksisterende kjørespor til bilvei.

Sametinget mener det er viktig at reindriftsutøverne gis tilstrekkelige muligheter til å benytte framkomstmidler som er tilpasset vår egen tid. De ønsker at bruk av motorkjøretøy på barmark i forbindelse med reindrift skal tillates uten søknad. Sametinget ser ikke at barmarkskjøring vil medføre at områdets verneverdi og status blir så svekket at det ikke kan vernes som nasjonalpark.

Samenes landsforbund - Porsanger SLF sier at dersom det innføres utstrakt vern så krever lokalbefolkningen adgang til motorisert transport for transport av elgkjøtt, samt transport av vinterbrensel ut fra de verna områdene.

Statskog SF mener at godkjent snøscooterløype bør opprettholdes. De legger ellers til grunn at "Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag" gjelder innenfor avgrensning av tidligere midlertidig vernet landskapsvernområde.

Friluftsrådernes Landsforbund (FL) er prinsipielt i mot motorferdsel i området og støtter DN's oppfatning at foreslåtte nasjonalparkforskrifter best regulerer ferdsel i den hensikt å bevare områdets kvaliteter for fremtiden. FL støtter derfor et generelt forbud mot bruk av snøscooter utenom næring.

DNT ser behov for innstramminger på motorisert ferdsel, reindrifta bør også innhente særskilt tillatelse. DNT er i mot bruk av motorkjøretøy på barmark i forbindelse med elgjakt og rekreasjonskjøring med snøscooter.

Norsk Biologforening mener det ikke må gis dispensasjon til motorisert ferdsel i forbindelse med rekreasjonsformål. Herunder innbefatter også guida turer med motoriserte luftfartøy.

Statens Naturforvaltningsråd mener det ikke bør legges opp til et generelt unntak for nødvendig bruk av beltekjøretøyer på vinterføre i forbindelse med reindrift. Bruk av motorkjøretøy på barmark langs kjøresporet til sommerboligene ved Navkajohka bør være søknadspliktig. Det bør ikke være tillatt med bruk av motorkjøretøy på barmark i forbindelse med elgjakt da dette strider mot verneformålet om et enkelt friluftsliv. Rådet går i mot enhver form for rekreasjonskjøring i nasjonalparken og støtter forslaget om å nedlegge snøscooterløypa mellom Vuodđojávri og Leavnašjávri.

Norges naturvernforbund mener tillatelsen til barmarkskjøring må gjøres mer restriktiv. Snøscooterløypa som for tiden går gjennom Obbardatvággi, bør kunne beholdes dersom

den legges om i tråd med kommunens planer. Naturvernforbundet mener en bør vurdere om frakt av vilt i forbindelse med elgjakt kan styres mot helikoptertransport.

Direktoratet for naturforvaltning anbefaler at det etter søknad kan tillates bruk av motorkjøretøy på barmark i forbindelse med elgjakt innenfor nasjonalparken. Direktoratet tilrår også at det opprinnelige forslaget om nedleggelse av snøscooterløypa fra Vuodđojávri til Leavnašjávri opprettholdes. Med hht reindriftas behov for barmarkskjøring i forbindelse med samling og merking av rein, tilrår Direktoratet at det kan gis tillatelse etter søknad til slik kjøring. I forbindelse med utarbeidelsen av forvaltningsplanen vil det bli lagt opp til en praksis med flerårige tillatelser.

Miljøverndepartementet viser til at motorisert ferdsel innenfor landskapsvernområdet vil bli regulert etter Lov om motorferdsel i utmark. I nasjonalparker skal i henhold til naturvernlovens § 3, landskapet med planter, dyreliv og natur- og kulturminner vernes mot utbygging, anlegg, forurensninger og andre inngrep. Det er derfor en målsetting å holde motorferdselen innenfor nasjonalparken på et lavest mulig nivå. Motorisert framkomstmiddel skal bare benyttes når transporten er nødvendig. Ved vurdering av om hva som er nødvendig må ulempene med motorferdsel veies opp mot det enkelte transportbehovet. På bakgrunn av dette slutter departementet seg til Direktoratet for naturforvaltning og viser til vedlagte forslag til forskrift som ivaretar disse forutsetningene på en tilstrekkelig måte.

5.4.4 Beite

En enkeltbruker ønsker beite med sau ved Lompola for å holde underskogen nede og gamle stier åpne.

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark mener husdyrbeiting må tillates.

Fylkesmannen mener at tradisjonell beiting med sau fortsatt bør være tillatt.

Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund mener bestemmelsen om regulering av beite er i strid med internasjonale konvensjoner som beskytter og verner urfolk og deres tradisjonelle næringer. Sametinget og Landsforbundet kan ikke akseptere at forvaltningen av en så viktig og sentral rett som beiteretten, blir overført Direktoratet for naturforvaltning.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at i forskriften som gikk på sentral høring, var det en bestemmelse om at direktoratet kan regulere beitet av hensyn til verneverdiene i nasjonalparken. I landskapsvernområdet er det ikke foreslått en tilsvarende bestemmelse. Det vises til møtene med kommunen, Sametinget og Reindriftsforvaltningen om at bakgrunnen for denne bestemmelsen er å ha en hjemlet mulighet til å regulere beitetrykket, dersom det skulle oppstå en situasjon der beitingen får et omfang eller karakter som medfører at verneverdier kan gå tapt. Før en slik eventuell forskrift kan vedtas, skal den på høring til berørte instanser.

Landbruksdepartementet mener at en regulering slik § 3 pkt 2.4. i nasjonalparkforskriften legger opp til, er uheldig i forhold til reindriftsnæringen.

Miljøverndepartementet vil bemerke at § 3 pkt 2.4 i nasjonalparkforskriften er en standardbestemmelse som generelt har til formål å gi forvaltningsmyndigheten hjemmel til å hindre eventuelt skadelig beiting som følge av f.eks innføring av nye typer beitedyr som fører til at verneverdier går tapt. Det er ikke aktuelt at en slik særskilt forskriftshjemmel

skal nyttes for å regulere reinbeite i Stabbursdalen nasjonalpark. I dette tilfellet er dette derfor eksplisitt presisert i forskriften.

5.4.5 Skogbruk/hogst

En enkeltbruker, Rohči grunneierlag, Fylkeslandbruksstyret i Finnmark og Porsanger kommune mener skogbruklovens vernskogbestemmelser skal gjelde.

En enkeltbruker, Reinbeitedistrikt 16 C og Områdestyret for reindrift i Øst-Finnmark sier reindriften må kunne hogge nødvendig brensel, redskapsemner og gjerdestolper innenfor verneområdet.

Fylkesmannen viser til de sterke naturfaglige og landskapsmessige verdiene skogen har og mener at furuskogen i landskapsvernområdet bør sikres med hjemmel i naturvernloven, da dette vil gi det sikreste vernet. Når det gjelder hogst, er det i nasjonalparken foreslått en bestemmelse som gir reindriftsutøverne tillatelse til uttak av bjørk til stolper for lovlige oppsatte reingjerder. Det er også foreslått at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til uttak av bjørk til brensel i hytter. I landskapsvernområdet er det foreslått at hogst av bjørk skal skje som plukkhogst. Hogst av furu er ikke tillatt. Dersom fylkesmannens tilråding mht utforming av verneområder blir fulgt, vil det i praksis ikke være noen vesentlig innskrenking av reindriften muligheter til hogst til brensel og trevirke.

Reindriftsforvaltningen ber om at uttak av bjørk til bruk som brensel i sommerboliger og hytter i nasjonalparken kan gjøres tillatt uten søknad. Uttaket av bjørkeved har et så begrenset omfang at det vil være unødvendig byråkratisk å gjøre hogsten søknadspliktig. Lokalisering av hogst til spesielle områder kan styres gjennom forvaltningsplanen.

Landbruksdepartementet ser det ikke som ønskelig at det legges restriksjoner på skogbruken gjennom vernebestemmelsene for landskapsvernområdet. Selv om de næringsmessige konsekvensene av et hogstforbud i landskapsvernområdet i dette tilfellet antas å være små, mener departementet at en av prinsipielle grunner må unngå denne type regulering. Reindriften skal gis anledning til å ta ut trevirke til brensel og til vedlikehold i nasjonalparken og landskapsvernområdet.

Samenes Landsforbund og Samenes Naturressursforbund mener det må være adgang til hogst av furu i landskapsvernområdet. Kommunestyrets vedtak om verneskog etter skogbruksloven gjør behovet for særskilt skogvern etter naturvernloven overflødig.

Norges naturvernforbund mener forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til uttak av bjørk til brensel til hytter benyttet i forbindelse med reindrift. I området som omfatter tidligere nasjonalpark med utvidelsen i Lompola må det ikke gis tillatelse til uttak av noe trevirke til brensel. Eiere av hytter i nasjonalparken, må ikke få særskilte rettigheter i forhold til fastboende.

Direktoratet for naturforvaltning mener det er et særlig ønske å bevare furuskogen i Stabbursdalen som er verdens nordligste furuskog. Det er derfor i verneforskriften for landskapsvernområdet foreslått forbud mot hogst av furu. Når det gjelder hogst av bjørk til ved har direktoratet i samråd med Porsanger kommune, Sametinget og Reindriftsforvaltningen kommet fram til at hogst bør omsøkes, som foreslått. Dette for bedre å kunne styre hogsten til ønskete områder. Direktoratet mener at tillatelser til hogst kan gis gjeldende flere år av gangen. En viser også til at det er tillatt med uttak av bjørk for vedlikehold av reingjerder. Kommunal- og regionaldepartementet mener at i tillegg til nødvendig uttak av bjørk til vedlikehold av reingjerder, må det også være tillatt for reindriften å kunne ta ut bjørk til brensel og til vedlikehold av annet reindriftsutstyr, uten å måtte søke spesiell tillatelse.

Miljøverndepartementet slutter seg i hovedsak til tilrådingen fra Direktoratet for naturforvaltning. Departementet viser til at hensikten med at forvaltningsmyndigheten skal kunne regulere uttak av bjørk, er av hensyn til sikring av nøkkelbiotoper. Når det gjelder reindriftens behov for uttak av bjørk, mener imidlertid departementet vernebestemmelsene ikke skal være til hinder for dette. Lokalisering av hogst til spesielle områder kan styres gjennom forvaltningsplanen, slik reindriftsforvaltningen foreslår. Vedrørende regulering av restriksjoner på skogbruket i landskapsvernområdet, vil departementet vise til at de næringsmessige konsekvensene antas å være små slik Landbruksdepartementet påpeker. Miljøverndepartementet mener derfor at i dette tilfellet bør hensynet til de store verneverdiene som er knyttet til furuskogen som er ansett som verdens nordligste, veie tyngre enn de næringsinteressene som måtte være knyttet til denne skogen. Restriksjoner på skogbruket bør derfor i dette tilfellet reguleres gjennom naturvernloven framfor gjennom skogbruksloven.

5.4.6 Jakt, ferdsel og friluftsliv

En enkeltbruker mener reindriften må gis nødvendige fellingstillatelser for skaderovdyr.

Rohči grunneierlag mener jakt må være tillatt i hele verneområdet etter viltlovens bestemmelser. Fredning av elg i nasjonalparken har medført skader på naturmiljøet.

Reinbeitedistrikt 16 A mener bruk av hund i forbindelse med jakt må være forbudt i nasjonalparken, og at lisensjakt på rovdyr må tillates.

Reinbeitedistrikt 16 C vil ikke at det skal åpnes for kommersiell turisme og sier det må tas inn et forbud i verneforskriftene mot aktiv markedsføring av nasjonalparken.

Områdestyret for reindrift i Øst-Finnmark sier at reindriften rett til jakt, fangst og fiske fortsatt må gjelde innenfor foreslåtte nasjonalpark.

En enkeltbruker, Porsanger kommune og Finnmark regiment tror vern kan føre til økt bruk av området fra tilreisende og dermed fare for økt slitasje på naturen.

Fylkesmannen viser til undersøkelser som viser at de fleste som kommer til Stabbursdalen er laksefiskere som kommer uavhengig av om området er vernet. En utvidelse av det vernede området vil neppe ha vesentlig betydning for tilstrømmingen av turister til området. Fylkesmannen mener at eventuell innføring av båndtvang for å beskytte reindriften interesser bør skje etter reindriften lovens bestemmelser. Angående lisensjakt på rovdyr vil fylkesmannens tilråding mht verneform og grenser imøtekomme dette ønsket da det vil være tillatt med jakt i landskapsvernområdet. Det er i tillegg foreslått at forvaltningsmyndigheten skal kunne gi tillatelse på skadevoldende rovdyr i nasjonalparken. Fylkesmannen har inntrykk av at jaktreglene i den eksisterende nasjonalparken er akseptert og innarbeidet blant brukerne. En generell åpning av jakt mener fylkesmannen vil være uheldig i forhold til verneinteressene, spesielt i Lompola som er en rik andefuglbiotop i et ellers fattig område. Andejakt vil dessuten virke forstyrrende på friluftslivet i en sterk beferdet del av nasjonalparken i et tidsrom da ferdselen er stor. Fylkesmannen går derfor inn for at jaktbestemmelsene som gjelder i eksisterende nasjonalpark fortsatt bør gjelde for dette området inkludert den foreslåtte utvidelsen i Lompola. Bestemmelsen om jakt etter viltlovens bestemmelser bør gjelde for resten av det foreslåtte verneområdet.

Reindriftsforvaltningen ber om at punktet om kommersiell virksomhet i forskriften for nasjonalparken strykes. De mener forslaget ”åpner” for kommersiell virksomhet og andre tiltak som kan skade landskap og naturmiljø. De kan ikke godta at forskriftene legger begrensninger på reindriften etablerte bruk av parken, samtidig som forskriftene åpner for ny og annen bruk.

Landbruksdepartementet mener at utøvere av reindrift fortsatt skal ha rett til utøvelse av jakt, fangst og fiske i nasjonalparken og i landskapsvernområdet.

Samenes Landsforbund, Statens Naturforvaltningsråd og Norges naturvernforbund støtter Direktoratet for naturforvaltning i synet på at de ordinære jakt- og fiskereglene skal gjelde. Statskog SF ber om at bestemmelsen angående organisert ferdsel, kan gjelde for landskapsvernområdet som de ønsker som verneform.

Friluftsrådernes Landsforbund mener at melde-/søknadsplikt for organisert ferdsel bør utgå da det legger opp til unødvendig byråkrati samt gir uheldige signaler i forhold til friluftsliv. FRIFO mener at det er unødvendig at arrangementer forutsetter melding til forvaltningsmyndigheten. FRIFO forutsetter at guiding ikke gjelder ikke-kommersielle fellesturer med turledere/-guider i regi av f.eks. den norske turistforening. Det er viktig at vernereglene ikke legger unødvendig restriksjoner på det enkle, naturvennlige og ikke-motoriserte friluftslivet.

Statens kulturminneråd anbefaler at hensynet til kulturminner også kan legges til grunn for forbud eller fastsetting av retningslinjer for organisert ferdsel.

DNT ønsker at det ikke skal henvises til forvaltningsplanen når det gjelder vedlikehold av løyper og stier. DNT mener at meldeplikt for organisert turvirksomhet i regi av ideelle lag og foreninger ikke bør innføres.

Direktoratet for naturforvaltning tilrår at det hjemles for jakt etter gjeldende viltlov og fiske etter gjeldende lakse- og innlandsfiskelov i hele det foreslåtte verneområdet. Viltlovens bestemmelser og rovdyrpolitikken generelt gjelder for forvaltningen av rovdyr også i de foreslåtte verneområdene.

Direktoratet mener at det naturvennlige friluftslivet er basert på den frie ferdselsretten, og utgjør en viktig del av vår identitet og kulturarv. Vern av områder sikrer arealer for utøvelse av tradisjonelt friluftsliv. I forskriften for nasjonalparken er det slått fast at allmennheten skal ha tilgang til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Regulering av ferdsel betyr ikke at all ferdsel og friluftsliv skader naturmiljøet, men det kan være nødvendig med bevisst styring av tilrettelegging med skjerming av sårbare områder i eventuelt bestemte tider på året. Direktoratet viser til at hjemmelen til å regulere ferdsel ved forskrift er ment å eventuelt tas i bruk i helt spesielle tilfeller, dersom ferdsel skulle vise seg å true verneverdiene, det være seg naturmiljø eller kulturminner i ett gitt område.

Direktoratet mener det er de ulike virksomhetenes effekt på naturmiljøet som er av interesse i forhold til regulering av ferdsel. Hvorvidt ferdselen er kommersiell eller ikke, er i denne sammenheng mindre interessant. Derfor ønsker direktoratet en justering av ferdselsbestemmelsen som var på lokal høring. Direktoratet tilrår at tradisjonell turvirksomhet i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger har direkte tillatelse til ferdsel i stedet for krav om forhåndsmelding. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet, må fortsatt ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Dette skal presiseres nærmere i forvaltningsplanen. Restriksjoner på organisert ferdsel er tatt inn for å sikre en dialog mellom brukere og forvaltning, og gi forvaltningsmyndigheten en mulighet til å styre ferdselen slik at det ikke oppstår konflikter i forhold til dyreliv eller sårbar natur.

Kommunal- og regionaldepartementet mener at jakt og fiske også skal skje etter reindriftingsrettens regler.

Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning og viser til at reindriftingsrettens regler på dette feltet gjelder.

5.4.7 Militær virksomhet og lavtflyging

Finnmark fylkeskommune sier at forsvarets behov kan tas hensyn til ved at den sørøstre delen av utvidelsesforslaget tas ut.

FBT, Region Nord-Norge må ha tilgang til sambandsinstallasjoner innenfor nasjonalparken ved hjelp av motoriserte kjøretøyer i forbindelse med vedlikehold. Øvingsaktivitet både sommer og vinter med terrenggående kjøretøyer bør opprettholdes.

Fylkesmannen har åpnet for slik nødvendig ferdsel i de foreslåtte forskriftene. Fylkesmannen tilrår landskapsvernområde der motorferdselloven skal gjelde.

Friluftsrådernes Landsforbund (FL) går i mot at nasjonalparkens østre grense justeres vestover slik forsvaret krever. FL støtter Direktoratet for naturforvaltning i at det er av stor verdi at det karakteristiske gaissalandskapet i den sørøstre delen av verneplanen innlemmes i nasjonalparken.

Statens naturforvaltningsråd mener det bør være mulig å finne fram til alternative øvingsområder utenfor nasjonalparken. Rådet anbefaler ikke endring av vernekategori eller justering av verneområdets grenser for å unngå konflikt med forsvaret.

Luftfartstilsynet legger til grunn at grensen for lavtflyging i de aktuelle områdene vil være 150 meter.

DNT mener at forsvarets behov må dekkes i områder som ligger utenfor verneområdene. Militær aktivitet utover skipatrolje og annen ikke-motorisert virksomhet må ikke forekomme innenfor verneområdene.

Norges naturvernforbund mener forsvarets aktiviteter må begrenses i parkområdet.

Forsvarets bygningstjeneste (FBT) sier at området som nasjonalpark ikke bare er konfliktfylt i forhold til forsvarets øvelseskjøring. Lavtflyvingsforbud er uakseptabelt sett fra Forsvarets side da foreslåtte verneområde grenser inntil Porsangmoen og Halkavarre skyte- og øvingsfelt.

Direktoratet for naturforvaltning har etter vurderinger av uttalelser og møte med FBT funnet å tilrå at det østligste området vernes som landskapsvernområde, slik at forsvarets behov for motorferdsel og øvinger i stor grad kan foregå uten å komme i konflikt med nasjonalparken. Direktoratet tilrår at det åpnes for at lavtflyging kan skje ned til 150 m over bakken i forbindelse med innflyging til Banak Flyplass og for Forsvarets bruk av Halkavarre skytefelt. Forsvarets behov for barmarkskjøring og annen motorisert ferdsel anses som dekket da motorferdselloven skal gjelde innenfor DN's tilråding av landskapsvernområde.

For mer utfyllende omtale vedrørende grenseendringer og verneform vises det til *5.3 Merknader til verneform, arealomfang og avgrensing*.

Forsvarsdepartementet presiserer bl.a. forsvarets behov for lavtflygning i tilknytning til Banak og bruken av Halkavarre skytefelt, motorferdsel i forbindelse med operativ virksomhet som bl.a. gjelder etterprøving av forsvarsplaner og i forbindelse med tilsyn og skjøtsel av installasjoner samt annen nødvendig motorferdsel knyttet til forsvarets virksomhet i området.

Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning. Vedrørende forsvarets behov, vil departementet vise til forskriften for nasjonalparken § 3 pkt 6.2 som åpner for nødvendig lavtflygning i forbindelse med Banak flystasjon og Halkavarre skytefelt, nødvendig motorferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet bl.a. ved etterprøving av forsvarsplaner og ved drift og vedlikehold av forsvarets installasjoner i områ-

det. Det kan dessuten søkes dispensasjon etter § 4 for forsvarets virksomhet som bl.a. vintermarsjer og nødvendig transport i forbindelse med dette langs etablerte traseer.

5.4.8 Andre saksområder i verneforskriften

Forholdet til camping og lignende

En enkeltbruker mener kortvarig oppstilling av campingvogner og bobiler på opparbeidet parkeringsplasser bør være tillatt i forbindelse med jakt, fiske og friluftsliv. Hensetting av campingvogner over lengre tid bør ikke tillates.

Fylkesmannen mener det ikke er ønskelig at parkeringsplasser benyttes til camping med campingvogner, fordi dette vil kunne fortrenge andre brukere. Camping vil dessuten kunne medføre større slitasje på plassene og nærområdene. Det vil imidlertid være anledning til å parkere campingvogn eller bobil på parkeringsplassene i forbindelse med turer, jakt eller fiske.

Statskog SF ønsker at det i vernebestemmelsene for landskapsvernområdet inntas at camping og hensetting av gumpier, (campingvognlignende gjenstand på meier trukket av snøscooter), også er forbudt

Direktoratet for naturforvaltning mener at camping og hensetting av gumpier vil være forbudt tilsvarende camping av campingvogner o.l.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet, og mener det ikke nødvendig å nevne gumpier spesielt i verneforskriften, da forbudet framgår av formuleringen i forskriftens § 3 pkt 1.1 : *Camping med campingvogner, bobiler o.l. samt hensetting av slike er forbudt.*

Forholdet til kulturminner

Statens kulturminneråd mener det i nasjonalparkforskriften må tilføyes at bestemmelsene ikke er til hinder for bruk og vedlikehold av lovlig oppsatte bygninger og anlegg, herunder kulturminner.

Sametinget er enig at kulturminner skal beskyttes, men ser ikke at det er naturlig å nevne det under opplistingen av typer inngrep. Det foreslås derfor at det tas ut av bestemmelsen.

Direktoratet for naturforvaltning har på bakgrunn av den sentrale høringen tatt inn i forskriften for nasjonalparken en generell bestemmelse om bevaring av kulturminner. Dette er kun en presisering av kulturminneloven og tydeliggjøring av kulturminnenes verdi, og således ikke en endring i restriksjonsnivået. Bestemmelsene endrer ikke kulturminnemyndighetenes ansvar for ivaretagelse av kulturminner. Dette betyr at når det f. eks gjelder tillatelser til bl.a. restaurering og skjøtsel av kulturminner skal dette på forhånd være avklart med kulturminnemyndigheten.

Miljøverndepartementet forutsetter et tett samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og naturforvaltningsmyndighetene når det gjelder forvaltningen og behandlingen av enkeltsaker knyttet til kulturminner innenfor nasjonalparken og landskapsvernområdet. Det legges opp til at restaurering og skjøtsel knyttet til både fredete og ikke fredete kulturminner og til naturverdiene, skal skje på en slik måte at både natur- og kulturminneverdier ivaretas på best mulig måte. Tiltak knyttet til forvaltning av kulturminner må derfor avklares med forvaltningsmyndigheten for verneområdene slik at det ikke oppstår konflikt med verneformålet etter naturvernloven.

Nasjonalparkforskriftens § 3 pkt 4 vedrørende kulturminner, er kun en presisering i forhold til kulturminnelovens bestemmelser som også gjelder innenfor områdene som nå foreslås vernet etter naturvernloven. Departementet vil understreke at inngrep, restaurering og skjøtsel knyttet til kulturminner som er fredet i medhold av kulturminneloven, bare kan skje etter tillatelse fra kulturminnemyndighetene. Som nevnt over, må også slike tiltak avklares med forvaltningsmyndigheten for verneområdene slik at det ikke oppstår konflikt med verneformålet etter naturvernloven.

Forholdet til reindrift og annen utmarksnæring

En enkeltbruker mener at begrepet "reindrift" bør endres til "stedbunden næring". Dette for å harmonisere begrepsbruken med plan- og bygningsloven, samt å unngå at reindriften gis særrettigheter i forhold til fastboende utøvere av stedbunden næring.

Rohči grunneierlag sier landbruk og utmarksnæring må sidestilles med reindrift.

Fylkesmannen sier at reindrift er et entydig, lovfestet begrep, atskilt fra andre utmarksnæringer. Det er reindriften som har de klart største næringsinteressene som berøres av verneforslagene, og er derfor det gitt spesielle unntak. Det er etter fylkesmannens syn ikke samme behov for tilsvarende unntak for andre næringer.

Samenes Landsforbund og Samenes naturressursforbund mener landbruk og utmarksnæring må sidestilles med reindrift. Verneforskriftene må gjøres næringsnøytral i forhold til tradisjonell stedbunden næring. Det er uholdbart at landbruk, skogbruk og utmarksnæring skal forskjellsbehandles negativt i forhold til reindrift.

Direktoratet for naturforvaltning sier at reindrift er den største næringsaktiviteten innenfor området. Denne skal kunne fortsette ved et evt vernevedtak, og det er derfor gjort enkelte tilpasninger i forskriften for dette. En kan ikke se at andre næringer i like stor grad vil bli berørt av verneforslaget. Når det gjelder beite av husdyr vil ikke forskriftene være til hinder for dette.

Miljøverndepartementet viser til at reindriftnæringen er den største næringsaktiviteten innenfor området, men at også andre utmarksnæringer drives i området. Disse er imidlertid ikke nevnt spesifikt i forskriftene fordi vernet ikke vil påvirke disse i vesentlig grad; jakt og fiske vil kunne skje etter viltlovens og lakse- og innlandsfiskelovens bestemmelser, beiting vil kunne fortsette som på vernetidspunktet og det kan gis tillatelse til uttak av bjørk til bruk som brensel i sommerboliger og hytter i nasjonalparken.

Reingjerder

Reinbeitedistrikt 16 C sier reieneierne må fortsatt ha rett til å sette opp nye sperregjerder og øvrige nødvendige reindriftnlegg, eller foreta nødvendige justeringer av disse.

Fylkesmannen mener at det er foreslått at forvaltningsmyndigheten skal kunne gi tillatelse til oppføring av reindriftnlegg.

Direktoratet for naturforvaltning mener at vedlikehold av reindriftnlegg skal være tillatt. Når det gjelder oppføring av nye anlegg må dette omsøkes forvaltningsmyndigheten da det er ønskelig å ha kontroll og oversikt over ulike tiltak i verneområdene.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet for naturforvaltning, og viser til både formålsparagrafene hvor det heter at området skal kunne nyttes til reindrift og til forskriftenes § 3 pkt 1.2 og 1.3. vedr. anlegg i forbindelse med reindrift.

Vindmøller, minikraftverk, kraftlinjer og bruk av aggregat

NVE sier at de ikke har innvendinger dersom verneforskriftene tillater bygging av vindmøller eller minikraftverk for strømforsyning til reindriftas sommerboliger ved Navkajohka. Landskapsvernområdet må dessuten ikke være til hinder for nødvendig vedlikehold av høgspenninglinjen som krysser området i øst.

Sameiet Elvenes vil at bruk av aggregat til produksjon av elektrisitet samt bruk av motorsag bør forbys.

Fylkesmannen har forståelse for reindriftens behov for strøm i og i tilknytning til boligene ved Navkajohka. Fylkesmannen har allerede stilt seg velvillig til søknader om oppføring av vindmøller i dette området. Spørsmålet om evt. minikraftverk må vurderes spesielt om dette skulle bli aktuelt. Alternative løsninger, størrelsen og hvor reversible inngrepene vil bli, vil være avgjørende for om slike tiltak kan tillates. Fylkesmannen er enig at støyende aggregater vil virke skjemmende i området. Fylkesmannen er imidlertid i tvil om dette kan forbys i landskapsvernområdet, og har derfor ikke tatt med en slik bestemmelse i forslaget.

Statens naturforvaltningsråd og Norges naturvernforbund er skeptisk til bygging av mini- og mikrokraftverk og vindmøller i verneområder som nasjonalparker. Forbud mot dette bør tas inn i forskriften.

Direktoratet for naturforvaltning sier at vindmøller vil være et dominerende element i landskapet. En eventuell søknad om bygging av vindmøller eller minikraftverk i en nasjonalpark bør vurderes særskilt i hvert enkelt tilfelle, og behandles som dispensasjon fra forskriften. Med de grenseendringer som er foreslått vil kun landskapsvernområdet i nordøst bli berørt av en kraftlinje. Dette er høgspenninglinjen som går fra Lakselv og nordover. Bestemmelsene er ikke til hinder for bruk og vedlikehold av anlegg, og bruk av motorisert ferdsel i den forbindelse er tillatt. Vedrørende bruk av aggregat vil Direktoratet for naturforvaltning bemerke at fravær av støy er av betydning for ro og naturopplevelser. Bruk av aggregat for produksjon av strøm til sommerboliger og hytter, samt bruk av motorsag i forbindelse med hogst o.l., må imidlertid anses som nødvendig bruk slik at dette kan tillates i verneområdet.

Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning. Når det gjelder kraftlinjer vises det til at etter det en er kjent med, er det på vernetidspunktet kun landskapsvernområdet i nordøst som blir berørt av en kraftlinje. Departementet vil knytte følgende spesielle kommentar til denne:

Forskriften åpner for drift og vedlikehold av eksisterende kraftlinje. Vedlikehold omfatter blant annet utskifting av komponenter knyttet som liner, isolatorer, master, traverser m.v. i samsvar med anleggets tillatte egenskaper i forhold til konsesjon etter energiloven. Oppsetting av master med annen utforming enn eksisterende anlegg, omfattes normalt ikke av vedlikeholdsbestemmelsen. Ved utskifting av master eller andre komponenter, skal master og komponenter som er mest mulig lik eksisterende benyttes, med mindre overgang til andre typer master og komponenter vil redusere anleggets innvirkning på verneverdiene uten urimelige kostnader eller ulemper for anleggseieren, jf. energiforskriften § 3-4.

Bestemmelsene åpner for at tiltakshaveren kan foreta nødvendig istandsetting ved akutte utfall av anlegget. Ved akutte feil kan det oppstå behov for umiddelbar reparasjon av installasjoner

som medfører bruk av motorkjøretøy. I slike tilfeller forutsettes det at motorferdsel skjer mest mulig skånsomt og i tråd med motorferdselslovens bestemmelser.

Det er innført en spesiell unntaksbestemmelse som gjelder oppgradering og/eller fornyelse av kraftledningen for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i strid med verneformålet. Bestemmelsen omfatter tilfeller hvor det oppføres andre typer master, ved oppsetting av større master eller opphenging av nye liner m.v. som endrer anleggets egenskaper i forhold til hva det er gitt konsesjon til å etablere, og når endringen ikke innebærer en vesentlig fysisk endring i forhold til formålet med vernet. Eksempel på tiltak kan være endring av driftsspenning eller linetykkelse. Oppgraderinger som innebærer bruk av større eller endrede master kan også omfattes dersom det ikke kommer i konflikt med verneverdiene.

Der oppgradering/fornyelse kan innebære en vesentlig fysisk endring i strid med verneformålet, krever tiltaket en særskilt tillatelse etter konkret behandling av søknad. Hvorvidt oppgraderingen eller fornyelsen innebærer en vesentlig fysisk endring i forhold til formålet med vernet må avklares gjennom en konkret vurdering av tiltakets samfunnsmessige betydning satt opp mot hensynet til verneformålet i det enkelte tilfelle. Departementet antar at slike dispensasjoner under normale omstendigheter vil kunne gis. Hensikten med konkret søknad er også å etablere en kontakt i forkant mellom tiltakshaver og forvaltningsmyndigheten for verneområdet med sikte på drøfte avbøtende tiltak slik at mulige negative konsekvenser for verneformålet som følge av anlegget i størst mulig grad reduseres og dermed synliggjøres allerede i søknaden. Hensikten er ikke å diskutere nedleggelse eller dramatiske omlegginger av det eksisterende anlegget, men derimot en mest mulig skånsom utforming og mindre justeringer av anlegget. Opprettholdelse av luftledning i det samme området skal normalt aksepteres. Ved vurderingen skal det legges vekt på tiltakshavers plikter etter energiloven til å sørge for å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, herunder sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer en tilfredsstillende leveringskvalitet, samt plikten til ved planlegging, utførelse og drift av kraftledningen å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren.

Nye kraftledninger krever særskilt tillatelse etter vurdering av konkret søknad. Det presiseres at vurderingen her kan være forskjellig fra situasjoner med oppgraderinger eller fornyelser av anlegg som er i drift på vernetidspunktet. Hvis et planlagt nytt anlegg ikke er i direkte konflikt med verneformålet, kan det gis tillatelse til et slikt tiltak.

Geologiske undersøkelser

Bergvesenet ber om at det gjennom verneforskriftene gis adgang til å foreta undersøkelser som ikke medfører inngrep av synlig art, når hensikten er å "forfølge" et geologisk forskningsobjekt (bergart etc) eller et prospekteringsobjekt (mineralforekomst) gjennom et verneområde fra et "ikke vernet" område til et annet.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene for vitenskapelige undersøkelser og i særlige tilfeller så lenge tiltaket ikke strider mot formålet med vernet. Dette vil være enkelttiltak og direktoratet vurderer det unødvendig å særskilt forskriftsfeste dette.

Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning

5.4.9 Merknader vedr forvaltning av verneområdene

To enkeltbrukere peker på at grunneiere, rettighetshavere, kommunen og Sametinget må trekkes aktivt inn i forvaltningen av verneområdene.

Rohci Grunneierlag mener forvaltning av verneområdene må tillegges et lokalt styre oppnevnt av Porsanger kommune, med bred representasjon av grunneiere og rettighetshavere. Sametinget må trekkes inn i forvaltningen for å sikre urbefolkningsrettigheter.

Samisk kulturminneråd peker på behovet for et bedre samspill med fylkesmannen i arbeidet med forvaltnings-/skjøtselsplaner for områdene, og at lokal samisk kunnskap og eierforhold til områdene i denne forbindelse ivaretas. Dette vil gi en sterkere grad av lokal forvaltning.

Fylkesmannen sier at det i malene for verneforskriftene ikke er satt krav om at et rådgivende utvalg skal opprettes, men at det vil være naturlig at det opprettes et slikt utvalg for nasjonalparken og landskapsvernområdet i Stabbursdalen.

Reindriftsforvaltningen støtter en opprettelse av et rådgivende utvalg for nasjonalparken. Utvalget må ha med en representant fra reindriftsnæringen.

Landbruksdepartementet ser det som viktig å legge til rette for lokal forvaltning av områdene.

Samenes Landsforbund og Samenes naturressursforbund mener forskriftenes punkt om rådgivende utvalg endres til: *"Forvaltningsmyndigheten oppretter et rådgivende utvalg for forvaltning av nasjonalparken/landskapsvernområdet med representasjon fra lokale grunneiere, rettighetshavere og næringsutøvere."* Forbundet foreslår at Porsanger kommune er forvaltningsmyndighet for forskriftene.

Forsvarets bygningstjeneste (FBT) mener at for å sikre militær medvirkning i forvaltningssammenheng bør ordlyden om adgang til å opprette rådgivende utvalg endres til *"skal opprettes"*.

Direktoratet for naturforvaltning mener at det kan være formålstjenlig å opprette et rådgivende utvalg for forvaltning av verneområdene. Et slikt utvalg vil ikke ha formell myndighet for forvaltningen av verneforskriftene. Det er viktig at lokalsamfunnet trekkes aktivt med i forvaltningen, og opprettelse av et rådgivende utvalg vil være et av flere tiltak i denne sammenheng. Direktoratet vil derfor anbefale at det opprettes et rådgivende utvalg for verneområdene så raskt som mulig etter et eventuelt vernevedtak.

Direktoratet tilrår at Porsanger kommune, dersom kommunen ønsker det, blir forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet. For nasjonalparken tilrår Direktoratet at Fylkesmannen i Finnmark blir forvaltningsmyndighet. Direktoratet understreker at det er kommunene ved kommunestyret som er rettslig part ved delegering, og at vedtak som blir fattet av forvaltningsmyndigheten er å betrakte som ordinære kommunale vedtak. Kommunene kan ikke delegerer myndighet videre til fristilte partssammensatte forvaltningsutvalg som ikke er en del av kommunens ordinære organ etter kommuneloven.

Vedrørende oppsyn vises det til at i eksisterende nasjonalpark ivaretas dette av Statsskog/Fjelltjenesten gjennom avtale om tjenestekjøp gjennom Statens naturoppsyn (SNO). En utvidelse av verneområdet krever en styrking av eksisterende oppsyn, og det er viktig å få til et samordnet og helhetlig oppsyn både i nasjonalparken og i landskapsvernområdet. Et styrket oppsyn vil dessuten være viktig for å sikre god lokal forankring og gode samarbeidsrelasjoner. DN mener at styrking av det totale oppsynet bør skje gjennom en kombinasjon av SNO og økt kjøp av tjenester fra Statsskog/Fjelltjenesten.

Forsvarsdepartementet mener det er nødvendig at forsvaret medvirker i forvaltningen av området gjennom deltagelse i et rådgivende utvalg og mener at det i forskriften bør presiseres at det skal opprettes et slikt utvalg.

Landbruksdepartementet mener at reindriften må gis anledning til en god og ikke minst reell rolle i forvaltningen av verneområdet. Reindriftens distriktsplaner må trekkes inn som sentrale grunnlagsdokumenter i utarbeidelsen av forvaltningsplanene.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet og understreker viktigheten av at det i dette tilfellet opprettes et rådgivende utvalg. Forvaltningsplan bør utarbeides så raskt som mulig etter at vernevedtaket er fattet. For å utvikle gode samarbeidsrelasjoner og sikre en god forvaltning av området er det viktig at både lokalsamfunnet og andre berørte parter som bl.a samiske interesser, reindriftsmyndigheter og forsvaret deltar i utarbeidelsen av forvaltningsplanen og i det rådgivende utvalget. Dersom det foreligger distriktsplaner for reindriften, vil disse være viktige grunnlagsdokumenter i arbeidet med forvaltningsplanen. Når det gjelder oppsyn i verneområdene, vil departementet bemerke at dagens oppsynsordning med Statskog/Fjelltjenesten videreføres. En eventuell supplerings gjennom etablering av en ny stilling knyttet til SNO, må vurderes fortløpende i forhold til gjeldende budsjett rammer for SNO sett i forhold til hvor det er størst behov for å lokalisere eventuelle nye SNO stillinger.

Miljøverndepartementet

tilråd:

1. Forskrifter om vern av Stabbursdalen i Finnmark fylke fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 1 og 2).
2. Samtidig oppheves kgl. res av 06.02.1970 om opprettelse av Stabbursdalen nasjonalpark, Lakselv og Kvalsund kommuner, Finnmark fylke.